

RASINFORMATION
Polski Owczarek Nizinny
(PON)

ponunionen.se

POLSKA HERDEHUNDAR

I Polen finns två herdehundsraser, Polski Owczarek Nizinny härefter förkortat till PON, är den minsta men mest kända av raserna. Den är mest utbredd i de nordligaste kustområdena i Polen. Orten Bydgoszcz har betytt mycket för utveckling och avel av rasen.

UTSEENDE

PON är en mellanstor, bred och något satt hund med kraftig muskulatur.

Rörelserna är fria och vägvinnande.

Höjden. En PON skall ge ett kompakt intryck med proportionerna höjd/längd 9:10.

Huvudet är medelstort, tämligen brett men inte för tungt. Den täta pälsen i ansiktet ger intryck av att huvudet är större än vad det är.

De rörliga **öronen** är medelstora och hjärtformade.

Ögonen är ovala och nötbruna med ett levande och uppmärksamt uttryck.

Nosryggen är rak och käken stark. Nosen är stor och trubbig med stora näsborrar. Tänderna är kraftiga med sax- eller tångbett.

Svansen är från födelsen antingen kort eller lång. Den kuperas i de länder där det fortfarande är tillåtet.

Pälsen är lång och tät med sträva täckhår samt underull som är mjuk. Alla färger och nyanser är tillåtna. Den skall regelbundet kammas, borstas och hållas fri från tovor. Man bör inte bada hunden för ofta då det minskar pälsens naturliga motståndskraft mot smuts. Däremot kan man vid behov skölja igenom pälsen med vanligt vatten.

EGENSKAPER

PON är en social och vänlig familjehund med ett starkt och stabilt psyke som trivs bäst när det är liv och rörelse omkring den. Den är aktiv, nyfiken och självständig med ett utomordentligt gott minne. PON har visat prov på stort tålamod och anpassar sig snabbt till nya miljöer och den visar sällan någon nervositet eller rastlöshet.

Det välutvecklade luktsinnet gör att den har intresse för att spåra och trivs bäst om den ges möjligheter att springa fritt. Den kräver inte mer än ordinär motion även om den naturligtvis uppskattar all form av utevistelse i alla väder. PON är mycket road av lekar och gör gärna konster den blivit lärd.

Även om det är en robust och tålig hund bör man med en fast hand använda kärlek och omtanke framför hårdhet i uppfostran om goda resultat ska uppnås.

PON: URSPRUNG OCH UTVECKLING

Owczarek är en gemensam beteckning för fårhund och brukas i flera europeiska länder bl.a. Polen och Ryssland. Ordet nizinny betyder lågland, vid vissa tillfällen dalgång, och Polski Owczarek Nizinny kan översättas till Polsk låglandsvallhund.

Rasens ursprung är vanskelig att fastslå, men enskilda teorier finns.

Sedan urminnes tider har människor hållit hundar till vakt, skötsel och drift av boskap. Stora kraftiga hundar försvarade husdjuren mot rovdjur och tvåbenta rövare, medan den mellanstora hunden blev använd till att hålla flocken samlad samt att driva tillbaka bortsprungna djur till flocken.

Till gruppen av mellanstora europeiska fårhundar, som karakteriseras av riklig och lång päls över hela kroppen och som tillhör låglandsområdena från Kaukasus till Pyrenéerna, hör t.ex. puli, picarder och ovtjarker. PON knyter sig naturligt till denna linje, varför vi antar att en medelstor tibetansk hund är föregångare.

Samma hund anses vara stamfar till våra dagars tibetanska terrier. Hunden har antagligen nått Europa samtidigt med asiatiska nomadstammar, som vandrat västöver från fem- tvåhundra f. Kr. De kom över Balkan och längs kusten av Svarta havet och Kaspiska havet.

I den yngre stenåldern kom fårstammar, med ursprung från öster, till områdena vid Donau och Dnepr, varifrån de senare vandrade in i Polska områden. Benfynd tyder på att man hade med sig mellanstora hundar.

Upptäckter från trettonhundratalet visar att de fick hålla reda på 200 - 300 djur på enskilda gårdar. Det var ädla djur som oftast var importerade från utlandet. Vi antar att dessa djur vaktades bra av fårhundarna och att det på den tiden blev skapat en bestämd nationell fårhund.

I boken "The Bearded Collie" av G. O. Willison (London 1971) är det nämnt ett notat från femtonhundratalet, där det framgår att det i Polen existerade långhåriga fårhundar av jämn typ och bra bruksvärde.

Efter denna tid är den Polska låglandsvallhunden nämnd en rad gånger i polska och utländska källor upp genom åren, men det var först under husdjursutställningar i det förra århundradet som man började intressera sig för rasens avel, och utveckling.

I början av 1900-talet avtog fårvaktandet av hundar i Podlasieområdet, där den långhåriga fårhundstypen var som mest utbredd. Rasen fick en tillbakagång, men blev "räddad" efter 1:a världskriget av två kvinnliga kennelägare, (countess Zoltowska och countess Grocholska), som fattat intresse för de mellanstora fårhundarna. Dessa damer åkte runt bland bönder och herdar och köpte bra exemplar av PON och ställde ut hundarna på en utställning i Warszawa 1924. Efter denna tid har rasen ökat jämnt i antal.

Tidigare fanns rasen i tre storleksvariationer, men aveln koncentrerades nu på en mellanstorlek.

Under 2:a världskriget fick rasen en stark nedgång, men ett entusiastiskt avelsarbete främst av veterinär Danuta Hryniewicz, kennel Kordegarda, har fått rasen på fötter igen, och den ökar nu i antal och popularitet.

RASENS INTÅG I SVERIGE

1976 var antalet registrerade hundar i Polen cirka 250 st.

Utanför Polen är rasen spridd till de flesta mellan Europeiska länder.

De första hundarna kom till Sverige i mitten av 70-talet, några i södra Sverige och ett par i Östergötland. Våren 1975 i Linköping fick Gazda, ägd av fru Gustavsson, cert på SSD:s utställning, troligen rasens första i Sverige. Tyvärr finns inte några ättlingar kvar i Sverige från dessa första PON. Till Norge kom den första PON i maj månad 1984. Det var tiken Dworka Z Kordegardy som var importerad från Polen och härstammade från den ledande Kenneln Kordegardy. Detta blev startskottet för rasens utveckling och utbredning i såväl Norge som Sverige. 1997 fanns ca 50 PON i Norge

Rasen registrerades på nytt i Sverige 1986, då importerades tre valpar från Kåre Halvorssen, Kennel Hovahall Norge.

Sveriges första PON-kull föddes i september 1988. Uppfödare till dessa var Kennel Lindblomans, Gunvor Lindblom.

Totalt, med importer, har det registrerats 1082 st PON i Sverige (mars 2012).

AVELSREKOMMENDATIONER

Aktuella avelsrekommendationer finns på PON-Unionens hemsida: ponunionen.se/valp.html

VALPHÄNVISARE

Valphänvisaren hjälper dig att hitta en uppfödare nära dig och ger information om rasen. Hon vet också var det finns valpar och om några kullar är planerade. Det kan förekomma att anvisad uppfödare har andra kullar samtidigt och att de kullarna inte uppfyller PON-Unionens Avelsrekommendationer.

Karin Johansson
Trökörna Krycklehult 3
467 93 Grästorp
Tel: 0514-27006
valphanvisningen@ponunionen.se

PON-UNIONEN

PON-Unionen är den svenska rasklubben för Polski Owczarek Nizinny.
PON-Unionen har valphänvisning.
PON-Unionen informerar om rasen.
PON-Unionen utger PON Bladet 4 gånger per år.
PON-Unionen ordnar rasträffar.
PON-Unionen bildades 1989.
PON-Unionen ger avelsrådgivning.
PON-Unionen har rullande medlemskap. (du är medlem i 1 år från det du betalar)
PON-Unionen tillhör specialklubben Svenska Gårds och Vallhundsklubben (SGVK).

Medlemsavgiften är: 250 svenska kronor, familjemedlem betalar 75:-
Medlem blir du genom att sätta in medlemsavgiften på PON-Unionens
postgirokonto: 46 17 951-1

INTERNET

På hemsidorna finns ytterligare information om rasen, du hittar även aktuell FCI-standard, samt adresser till den aktuella styrelsen.
<http://www.ponunionen.se>